

Standpunt

Vermarkting Hoger Onderwijs

Rapporteur & Co-rapporteur	Frédéric Piccavet (voorzitter bureau)
Datum goedkeuring bureau	18 mei 2017
Datum goedkeuring av	8 juni 2017
Contactpersoon	Liesbeth Maene (onderwijs@vvs.ac) Frédéric Piccavet (piccavetfrederic@gmail.com)
Probleemstelling, oplossing en korte inhoud.	Zie kader hieronder.

In deze tijd van besparingen wil VVS uitdrukkelijk aandacht vragen voor de toegankelijkheid en kwaliteit van democratisch hoger onderwijs. De laatste jaren bestaat er veel aandacht voor private financiering van hoger onderwijs, rationaliseringsinitiatieven, arbeidsmarktgericht hoger onderwijs en de rol van private partners binnen werkplekcleren.

VVS wil:

- Dat privéfinanciering aan de volgende drie voorwaarden voldoet: de basisfinanciering mag niet in het gedrang komen, de kwaliteit van het gefinancierde onderwijs mag er niet onder lijden en de onafhankelijkheid van onderwijs en onderzoek moet behouden blijven.
- Geen vertegenwoordigers van organisaties met louter commerciële doeleinden in de raden van bestuur van de instellingen.
- De mogelijkheid om externen met een raadgevende functie in een adviesraad te laten zetelen behouden.
- De vermarkting van het onderwijs aan de universiteiten een halt toeroepen.
- De hogescholen aanmoedigen rekening te houden met de snelle evolutie van de arbeidsmarkt.
- Dat er geen opleidingsaanbod verdwijnt door de afschaffing van afstudeerrichtingen en opleidingen.
- Een verdere uitbreiding van de samenwerking met de privésector in het aanbieden van stageplaatsen.
- Garanties dat instellingen niet samenwerken met bedrijven die stageplaatsen aanbieden waarbij studenten eerst een vergoeding moeten betalen en de optimalisering van de praktische kant van stages.

- Een breed aanbod van stageplaatsen binnen de instelling.

INHOUD

1.	Inleiding	2
2.	Private investeringen in de hoger onderwijsinstellingen	2
3.	Private actoren binnen de raad van bestuur van de hoger onderwijsinstellingen	3
4.	Arbeidsmarktgerichtheid van het hoger onderwijs	3
5.	Werkplekieren	3

1. INLEIDING

VVS bespreekt in dit standpunt de vermarkting van het hoger onderwijs en gaat hierbij eerst in op private investeringen. Vervolgens kijken we naar deze private actoren in de bestuurlijke context. Een derde punt is de arbeidsmarktgerichtheid van het hoger onderwijs. Tot slot gaan we dieper in op werkplekieren.

2. PRIVATE INVESTERINGEN IN DE HOGER ONDERWIJSINSTELLINGEN

Onderwijs moet toegankelijk en breed maatschappelijk relevant blijven, het mag niet in een positie geduwd worden waarin het de privésector moet dienen. Instellingen kunnen echter wel voordeel halen uit de expertise die de private sector biedt. Daarom stelt VVS **drie voorwaarden aan privéfinanciering**:

De basisfinanciering moet gegarandeerd blijven, de kwaliteit van het gefinancierde mag er niet onder lijden en de onafhankelijkheid van de instelling moet bewaard blijven.

Ten eerste moeten de **investeringen supplementair** zijn en enkel gebruikt worden om extra mogelijkheden aan de studenten te kunnen aanbieden. In deze tijd van besparingen bestaat het gevaar dat de basisfinanciering van de instellingen zou verminderen als de privé-inbreng een grotere rol zou innemen om de basis van hoger onderwijs te voorzien.

Ten tweede is die soort financiering voor VVS enkel interessant als de kwaliteit van het gefinancierde er niet onder lijdt. Sociale voorzieningen moeten bijvoorbeeld minstens even goed en toegankelijk (qua prijs) blijven. Private financiering mag in geen enkel geval invloed uitoefenen op de prijs of kwaliteit van deze voorzieningen. **Kwaliteitsgarantie** is dus essentieel bij een private financiering.

Ten derde moet de **onafhankelijkheid** van de instelling steeds behouden blijven. De instelling moet nog steeds objectief onderwijs kunnen leveren en heeft medezeggenschap in de projecten die gerealiseerd worden met privésteun. Die objectiviteit en onafhankelijkheid moeten bewaakt worden, zowel bij onderwijs als

onderzoek.

Als aan die voorwaarden is voldaan, ziet VVS wel **een meerwaarde** in de samenwerking met de privésector. Sommige projecten bieden mogelijkheden voor studenten, zoals stage- en onderzoeksmogelijkheden. Aan sommige instellingen wordt nu al succesvol samengewerkt met bedrijven om deze opportuniteiten te voorzien.

3. PRIVATE ACTOREN BINNEN DE RAAD VAN BESTUUR VAN DE HOGER ONDERWIJSINSTELLINGEN

VVS vindt dat heel wat stakeholders een stem mogen hebben in de raad van bestuur. Dit kan een meerwaarde zijn voor hoger onderwijsinstellingen. Maar er moet een duidelijk onderscheid gemaakt worden. De raad van bestuur moet onder andere bestaan uit studenten en personeelsleden uit verschillende geledingen. Ook vertegenwoordigers van openbare instanties, sociaaleconomische en culturele milieus kunnen zetelen in de raad van bestuur.

VVS is van mening dat vertegenwoordigers van organisaties met louter commerciële doelstellingen niet op hun plaats zitten in de raad van bestuur van een hoger onderwijsinstelling.

VVS trekt echter niet in twijfel dat zowel alumni als de privésector een **waardevolle bijdrage** kunnen leveren in adviesorganen, zeker in richtingen die heel duidelijk gericht zijn op de arbeidsmarkt. Instellingen moeten de vrijheid behouden om externen met **een raadgevende functie in een adviesraad** te laten zetelen.

4. ARBEIDSMARKTGERICHTHEID VAN HET HOGER ONDERWIJS

Onderwijs is er enerzijds voor persoonlijke verrijking en anderzijds biedt het een maatschappelijke meerwaarde. Arbeidsmarktgerichtheid is een voorbeeld van een maatschappelijke meerwaarde, maar is geen noodzakelijke voorwaarde voor die meerwaarde. In tijden waarin competenties belangrijker aan het worden zijn dan diploma's lijkt het achterhaald opleidingen te gaan afrekenen op een onduidelijke uitstroom naar specifieke jobs.

Als studenten kunnen we geen beslissingen accepteren waarbij opleidingen niet meer gefinancierd worden omdat ze economisch niet rendabel zijn.

VVS erkent dat het bij alle opleidingen soms nuttig is om de arbeidsmarkt in het achterhoofd te houden. **VVS merkt echter een groeiende druk om opleidingen alsmear meer af te stemmen op specifieke jobs; een verminderde aandacht voor de andere aspecten (persoonlijke verrijking, burgerschap, zelfontplooiing, ...) van het hoger onderwijs kunnen we niet aanvaarden.** Het hoger onderwijs moet mensen vormen naar de voorwaarden om toe te kunnen treden tot de arbeidsmarkt maar niet tot de noden van de arbeidsmarkt.

5. WERKPLEKLEREN

In **het uitbreiden van werkplekieren** ziet VVS een rol weggelegd voor de privésector. VVS vroeg in haar standpunt van 2016 om het werkplekieren in alle opleidingen te

optimaliseren. Hiervoor moeten samenwerkingsprojecten tussen hoger onderwijsinstellingen en het werkveld nog meer gestimuleerd worden door de overheid. VVS ondersteunt de eerste stappen die in deze richting al zijn gezet en hoopt dat dit nog verder uitgewerkt wordt, voor alle richtingen.¹

Op Europees niveau zien we echter bepaalde wanpraktijken in die samenwerkingen, die we op Vlaams niveau willen vermijden. Zo vragen bedrijven soms geld aan studenten om stage te mogen lopen binnen hun bedrijf.

VVS pleit uitdrukkelijk tegen betaalde stageplaatsen en vraagt dus dat instellingen geen samenwerking aangaan met bedrijven die een vergoeding vragen voor stageplaatsen.

Uiteraard investeren deze bedrijven zelf veel tijd en moeite in de stages, maar op die manier krijgen ze ook de kans om potentiële werknemers na hun stage aan te werven. Bij het organiseren van stages moet de meerwaarde voor de opleiding steeds centraal staan. Stagiair(e)s mogen niet louter ingezet worden als extra werkkraft.

Ook de praktische kant van het werkplekleren moet geoptimaliseerd worden. De **administratieve rompslomp** om een **stage** buiten het curriculum aan te vragen, ontmoedigt veel studenten. Die procedure moet vereenvoudigd worden zodat studenten die geen stage kunnen lopen binnen hun curriculum, hier ook makkelijk toegang toe krijgen.

Ten tweede moeten ook **de kosten van stages** bekeken worden. Studenten die naar de andere kant van Vlaanderen moeten reizen voor hun stage, komen er veel duurder vanaf dan hun medestudenten die in hun eigen stad stage lopen. Daar komt nog eens bij dat sommige stages zo vroeg beginnen of zo laat eindigen dat studenten ook overnachtingen in de buurt van hun stageplaats moeten bekostigen.

Soms moet ook specifiek materiaal aangeschaft worden voor bepaalde stages. VVS stelt zich hierdoor vragen bij de democratisering van het hoger onderwijs. VVS benadrukt daarnaast graag dat ook studenten die (een groot deel van) hun volledige academiejaar stage lopen, het volledige inschrijvingsgeld voor dat jaar betalen. Naast het bewaken van de kost van stages, moet er dan ook voor gezorgd worden dat **voldoende begeleiding en de kwaliteit van de stages** gegarandeerd blijft. De instellingen moeten extra inspanningen doen om dit ook **bij elke stage, dus zeker ook bij de verder gelegen stageplaatsen, te verzekeren.**

Ook de instellingen alleen kunnen een rol spelen in het uitbreiden van het werkplekleren. Studenten kunnen ook binnen de instelling belangrijke competenties opdoen die van pas kunnen komen op de arbeidsmarkt. Die competenties zullen dan eerder onderzoeksgericht zijn. Bovendien kunnen studenten die een carrière in het onderzoek overwegen op deze manier al kennis maken met hun toekomstig werkveld.²

¹ <http://www.vvs.ac/standpunt-werkplekleren-3-3-2016>

² Werknota inzetbaarheid afgestudeerden, 14 maart 2013